

Enkhuizen-Oosterhaven

Kanonkogels

Fj. Pennekamp

Colofon

Enkhuizen- Oosterhaven
Kanonkogels

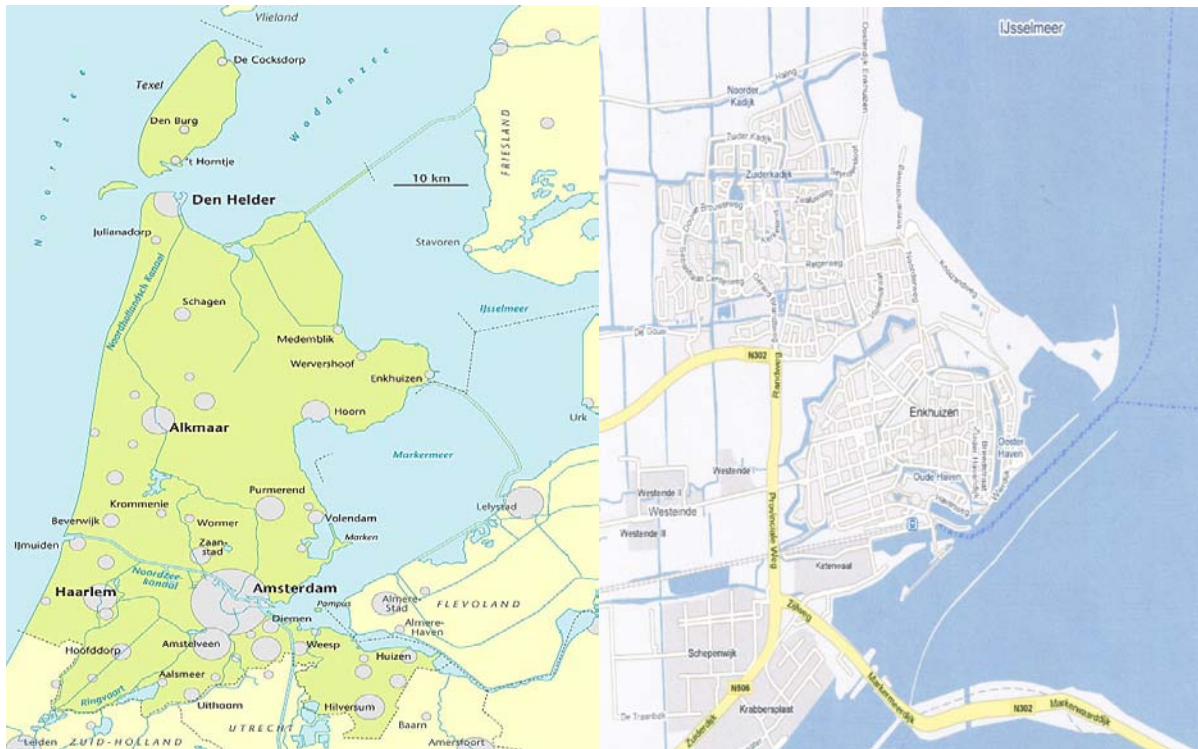
Auteur Fj. Pennekamp AWN- afdeling Noord-Holland noord
Foto's Cj. Pennekamp

© Fj. Pennekamp Stedebroec Juni 2008

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd worden doormiddel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Er kan geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend door het gebruik van resultaten uit dit rapport.

Fj.Pennekamp

Administratieve gegevens

Provincie : Noord-Holland
 Gemeente : Enkhuizen
 Plaats : Enkhuizen
 Toponiem : Oosterhaven
 Straat : Oosterhavenstraat
 Kaartblad : 20A
 Coördinaten : 148,838/524075

Kanonskogels uit de haven van Enkhuizen

Tijdens de baggerwerkzaamheden in de Oosterhaven zijn diverse kanonskogels naar boven gekomen. De exacte locatie van deze kogels valt echter niet meer te achterhalen omdat de baggerspecie richting Kampen gaat en daar in een slibdepot word gebracht. In het lege ruim van het baggerschip lagen diverse roestige ballen die werden opgemerkt door Dhr. Spinder, werknemer al daar en door hem als mogelijke kanonskogels geïnterpreteerd. Ook zaten er andere metalen voorwerpen tussen die als oud werden bestempeld. De werknemer "die de archeologie een warm hart toe draagt" heeft al deze voorwerpen verzameld en bij mij gebracht. Totaal aantal kanonskogels van groot tot klein bedroeg 29 stuks, hieronder bevinden zich ook nog een aantal Grenadiers granaten.

Na eerst de voorwerpen te hebben ontzouten en ontdaan van een stevige laag roest, kwamen er inderdaad diverse soorten kanonskogels te voorschijn. Deze zijn voor conservatie gekookt in lijnolie om zo verdere oxidatie tegen te gaan. Ook enkele andere voorwerpen uit de nieuwe tijd zoals, een putdekseltje met de letters RT en wat ander hang en sluitwerk en ander niet determineerbaar materiaal zat er tussen. De condities van de kogels zijn slecht tot redelijk te noemen een enkeling is gaaf.

De kogels en enkele andere voorwerpen zijn gefotografeerd voor determinatie en zijn door N. Brinck, maritiem deskundige bekeken in opdracht van het RACM en als volgt gedetermineerd.

De kanonskogels zijn allen munitie van voorlaad kanonnen en dus globaal te dateren tussen 1500 en 1850

- 1 3ponder
- 2 4ponder
- 3 6ponder
- 4 8ponder

- 5 10ponder
- 6 12ponder
- 7 18ponder

8 smeedijzeren
kneppel of boutkogel

9 mogelijk Engelse
oorsprong, komt voor
bij wrak onderzoek
aldaar. Ook een
soort kneppelkogel

10 Double headed shot, kwamen voor op het goud schip de Lutine en in de tijd van Admiraal Nelson 1758/1805

Soort gelijke exemplaren zijn gevonden in goudschip de Lutine die is vergaan in 1793 bij Vlieland

11 Granaten, deze werden gevuld met kruit door een grenadier en voorzien van een lont

12 Draaibas kogels. 1ponder en $\frac{1}{2}$ ponder. Draaibas is een klein model kanon die alle richtingen te draaien is.

Met dank aan

RACM

Nico Brinck

Cor Pennekamp

D. Spinder

Fries scheepvaart museum

Fj. Pennekamp

Fj.pennekamp@quicknet.nl